

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

Bryssel, 13. joulukuuta 2011

**Toimielinten välinen asia:
2011/0166 (NLE)**

**12196/7/11
REV 7 (fi)**

**WTO 256
PI 82
UD 168
DROIPEN 76
JUSTCIV 189
COPEN 174
MI 344**

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Japanin, Kanadan, Korean tasavallan, Marokon kuningaskunnan, Meksikon yhdysvaltojen, Singaporen tasavallan, Sveitsin valaliiton sekä Uuden-Seelannin välinen väärentämisen vastainen kauppasopimus

---

EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN,
AMERIKAN YHDYSVALTOJEN, AUSTRALIAN, JAPANIN,
KANADAN, KOREAN TASAVALLAN, MAROKON KUNINGASKUNNAN,
MEKSIKON YHDYSVALTOJEN, SINGAPOREN TASAVALLAN,
SVEITSIN VALALIITON SEKÄ UUDEN-SEELANNIN VÄLINEN
VÄÄRENTÄMISEN VASTAINEN KAUPPASOPIMUS

TÄMÄN SOPIMUKSEN OSAPUOLET, JOTKA

TOTEAVAT, että teollis- ja tekijänoikeuksien tehokas täytäntöönpano on ratkaisevan tärkeää talouskasvun ylläpitämiseksi kaikilla toimialoilla ja kaikkialla maailmassa;

TOTEAVAT myös, että väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden sekä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavaa sisältöä jakelevien palvelujen leviäminen vie pohjaa lailliselta kaupalta ja maailmantalouden kestävältä kehitykseltä, aiheuttaa merkittäviä taloudellisia tappioita oikeudenhaltijoille ja laillisille yrityksille sekä muodostaa joissakin tapauksissa tulolähteen järjestäytyneelle rikollisuudelle ja aiheuttaa muuten riskin yleisölle;

HALUAVAT torjua tällaista leviämistä tiiviimmän kansainvälisen yhteistyön ja tehokkaamman kansainvälisen täytäntöönpanon avulla;

AIKOVAT säätää tehokkaista ja tarkoituksenmukaisista, TRIPS-sopimusta täydentävistä keinoista teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi, ottaen huomioon oikeusjärjestelmiensä ja -käytäntöjensä väliset erot;

HALUAVAT varmistaa, että teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt eivät muodosta estettä lailliselle kaupalle;

HALUAVAT ratkaista teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamiseen, myös digitaaliympäristössä tapahtuvaan, liittyvät ongelmat erityisesti tekijänoikeuden ja lähioikeuksien osalta siten, että asianomaisten oikeudenhaltijoiden, palveluntarjoajien ja käyttäjien oikeudet ja edut ovat tasapainossa keskenään;

HALUAVAT edistää palveluntarjoajien ja oikeudenhaltijoiden yhteistyötä digitaaliympäristössä tapahtuvien teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamistapausten käsittelemiseksi;

HALUAVAT tämän sopimuksen toimivan tavalla, joka tukee sekä kansainvälistä täytäntöönpanoa että asianomaisten kansainvälisten järjestöjen piirissä tehtävää yhteistyötä;

TUNNUSTAVAT WTO:n neljännessä ministerikokouksessa 14 päivänä marraskuuta 2001 TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetussa Dohan julistuksessa esitetyt periaatteet;

SOPIVAT SEURAAVAA:

I LUKU

ALKUMÄÄRÄYKSET JA YLEISET MÄÄRITELMÄT

1 JAKSO

ALKUMÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Suhde muihin sopimuksiin

Tämän sopimuksen määräykset eivät rajoita osapuolten nykyisiin sopimuksiin, TRIPS-sopimus mukaan lukien, perustuvia velvoitteita toisten osapuolten suhteen.

2 ARTIKLA

Velvoitteiden luonne ja soveltamisala

1. Kunkin osapuolen on pantava täytäntöön tämän sopimuksen määräykset. Osapuoli voi säätää kansallisessa lainsäädännössään tässä sopimuksessa edellytettyä laajemmasta teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta edellyttäen, että sellainen täytäntöönpano ei ole vastoin tämän sopimuksen määräyksiä. Kukaan osapuoli voi vapaasti valita tarkoituksenmukaiset keinot tämän sopimuksen määräysten sisällyttämiseksi omaan oikeusjärjestykseensä ja -käytäntönsä.
2. Tämän sopimuksen määräykset eivät synnytä mitään sellaista velvoitetta, joka koskisi resurssien jakamista toisaalta teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon ja toisaalta lakien yleisen täytäntöönpanon kesken.
3. Tähän sopimukseen sovelletaan TRIPS-sopimuksen I osassa, erityisesti sen 7 ja 8 artiklassa, esitettyjä tavoitteita ja periaatteita soveltuvin osin.

3 ARTIKLA

Suhde teollis- ja tekijänoikeuksien saatavuutta ja laajuutta koskeviin vaatimuksiin

1. Tämä sopimus ei rajoita osapuolen lainsäädännön säännöksiä, joissa säädetään teollis- ja tekijänoikeuksien saatavuudesta, hankinnasta, laajuudesta tai voimassa pitämisestä.

2. Tällä sopimuksella ei luoda osapuolelle velvoitetta soveltaa toimenpiteitä silloin, kun teollis- tai tekijänoikeudella ei ole sen lakien ja määräysten mukaista suojaa.

4 ARTIKLA

Yksityisyyden suoja ja tietojen luovuttaminen

1. Tämän sopimuksen määräykset eivät velvoita osapuolta luovuttamaan
  - a) sellaisia tietoja, joiden luovuttaminen olisi vastoin sen lakia, mukaan lukien yksityisyyden suojaa koskeva lainsäädäntö ja sellaisia kansainväliset sopimukset, joiden osapuoli se on;
  - b) sellaisia luottamuksellisia tietoja, joiden luovuttaminen häiritäisi lainvalvontaa tai olisi muuten yleisen edun vastaista; tai
  - c) sellaisia luottamuksellisia tietoja, joiden luovuttaminen vahingoittaisi yksittäisten julkisten tai yksityisten yritysten oikeutettuja kaupallisia etuja.

2. Jos osapuoli luovuttaa kirjallisia tietoja tämän sopimuksen määräysten nojalla, tiedot vastaanottavan osapuolen on omia oikeussääntöjään ja -käytäntöjään noudattaen pidättäydyttävä luovuttamasta näitä tietoja tai käyttämästä niitä muuhun kuin siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu, jollei tiedot luovuttanut osapuoli ole ennalta antanut tähän suostumustaan.

2 JAKSO

YLEISET MÄÄRITELMÄT

5 ARTIKLA

Yleiset määritelmät

Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä,

- a) ACTA-sopimuksella tarkoitetaan väärentämisen vastaista kauppasopimusta (Anti-Counterfeiting Trade Agreement);
- b) komitealla tarkoitetaan V luvussa (Institutionaaliset järjestelyt) perustettua ACTA-komiteaa;
- c) toimivaltaisilla viranomaisilla tarkoitetaan muun muassa osapuolen lainsäädännön nojalla toimivaltaisia lainkäyttö-, hallinto- ja lainvalvontaviranomaisia;
- d) tavaramerkkioikeutta loukkaavalla tuoteväärennöksellä tarkoitetaan mitä tahansa tavaraa, pakkaus mukaan lukien, johon on ilman asianmukaista lupaa liitetty tavaramerkki, joka on identtinen tällaiselle tavaralle asianmukaisesti rekisteröidyn tavaramerkin kanssa tai jota ei voida sen olennaisten piirteiden osalta erottaa sellaisesta tavaramerkistä ja joka siten loukkaa kyseisen tavaramerkin oikeudenhaltijan oikeutta sen maan lain mukaan, jossa turvaudutaan II luvussa (Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon oikeudellinen kehys) määrättyihin menettelyihin;

- e) maalla katsotaan olevan sama merkitys kuin WTO-sopimuksen selittävässä huomautuksessa;
- f) tullipassituksella tarkoitetaan tullimenettelyä, johon tullitoimipaikasta toiseen tullivalvonnassa kuljetettavat tavarat on asetettu;
- g) päivillä tarkoitetaan kalenteripäiviä;
- h) teollis- ja tekijänoikeuksilla tarkoitetaan kaikkia sellaisia teollis- ja tekijänoikeuksien luokkia, joista määrätään TRIPS-sopimuksen II osan 1–7 luvussa;
- i) kuljetettavana olevalla tavaralla tarkoitetaan tullipassitukseen asetettua tai uudelleenlastattavaa tavaraa;
- j) henkilöllä tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä;
- k) tekijänoikeutta loukkaavalla piraattitavaralla tarkoitetaan mitä tahansa tavaraa, joka on kopioitu ilman oikeudenhaltijan tai oikeudenhaltijan valmistusmaassa asianmukaisesti valtuuttaman henkilön suostumusta, ja joka on tehty suoraan tai epäsuorasti tavarasta, jonka kopioiminen olisi loukannut tekijänoikeutta tai lähioikeuksia sen maan lain mukaan, jossa turvaudutaan II luvussa (Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon oikeudellinen kehys) määrättyihin menettelyihin;

- l) oikeudenhaltijalla tarkoitetaan myös liittoa tai yhdistystä, jolla on lakiin perustuva oikeus ottaa nimiinsä teollis- ja tekijänoikeuksia;
- m) alueella tarkoitetaan II luvun (Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon oikeudellinen kehys) 3 jaksoa (Rajatoimenpiteet) sovellettaessa osapuolen tullialuetta ja kaikkia vapaa-alueita¹;
- n) uudelleenlastauksella tarkoitetaan tullimenettelyä, jolla tullivalvonnassa kuljetettavat tavarat siirretään saman, sekä tuonti- että vientitullitoimipaikkana toimivan tullitoimipaikan alueella kuljetusvälineestä, jolla tavarat on tuotu maahan, toiseen kuljetusvälineeseen, jolla ne viedään maasta;
- o) TRIPS-sopimuksella tarkoitetaan teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyä sopimusta, joka on WTO-sopimuksen liitteessä 1C;
- p) WTO:lla tarkoitetaan Maailman kauppajärjestöä; ja
- q) WTO-sopimuksella tarkoitetaan Maailman kauppajärjestön perustamisesta 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehtyä Marrakeshin sopimusta.

---

¹ Selvyyden vuoksi osapuolet toteavat, että vapaa-alueella tarkoitetaan sellaista osapuolen alueen osaa, johon tuotujen tavaroiden katsotaan yleisesti olevan tuontitullien ja verojen osalta tullialueen ulkopuolella.

II LUKU

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN TÄYTÄNTÖÖNPANON OIKEUDELLINEN KEHYS

1 JAKSO

YLEISET VELVOITTEET

6 ARTIKLA

Täytäntöönpanoon liittyvät yleiset velvoitteet

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sen lainsäädännön mukaan on käytettävissä täytäntöönpanomenettelyjä, jotka mahdollistavat tehokkaat toimet tässä sopimuksessa tarkoitettujen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia vastaan, mukaan lukien joutuisat oikeuskeinot loukkausten torjumiseksi sekä oikeuskeinot vastaisten loukkausten ehkäisemiseksi. Näitä menettelyjä on sovellettava siten, että vältetään luomasta esteitä lailliselle kaupalle ja että luodaan takeet menettelyjen väärinkäyttöä vastaan.

2. Tämän luvun määräysten täytäntöönpanemiseksi hyväksyttävien, voimassa pidettävien tai sovellettavien menettelyjen on oltava oikeudenmukaisia ja tasapuolisia, ja niissä on huolehdittava siitä, että kaikkien tällaisiin menettelyihin osallistuvien oikeudet suojataan asianmukaisesti. Nämä menettelyt eivät saa olla liian monimutkaisia tai kalliita, eivätkä ne saa sisältää kohtuuttomia määräaikoja tai johtaa aiheettomiin viivytyksiin.

3. Kunkin osapuolen on tämän luvun määräyksiä täytäntöön pannessaan otettava huomioon oikeasuhteisuus loukkauksen vakavuuden, kolmansien osapuolten etujen sekä sovellettavien toimenpiteiden, oikeuskeinojen ja seuraamusten välillä.

4. Minkään tämän luvun määräyksen ei pidä tulkita edellyttävän, että osapuoli saattaa virkamiehensä vastuuseen virkatehtäviään hoitaessaan toteuttamistaan toimista.

2 JAKSO

SIVIILIOIKEUDELLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO¹

7 ARTIKLA

Mahdollisuus turvautua siviilioikeudelliseen menettelyyn

1. Kunkin osapuolen on annettava oikeudenhaltijoille mahdollisuus turvautua siviilioikeudelliseen menettelyyn teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi tässä jaksossa tarkoitetulla tavalla.

---

¹ Osapuoli voi sulkea patentit ja julkistamattoman tiedon suojan tämän jakson soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Siltä osin kuin pääasiaa koskevien hallinnollisten menettelyjen tuloksena voidaan määrätä siviilioikeudellisista oikeuskeinoista, kunkin osapuolen on huolehdittava, että tällaisissa menettelyissä noudatetaan periaatteita, jotka vastaavat olennaiselta sisällöltään tässä jaksossa esitettyjä periaatteita.

8 ARTIKLA

Kieltotuomiot

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevissa siviilioikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä menettelyn osapuoli lopettamaan oikeuden loukkaaminen muun muassa määräämällä asianomainen menettelyn osapuoli tai tarvittaessa kolmas osapuoli, johon kyseisen oikeusviranomaisen toimivalta ulottuu, estämään teollis- tai tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden pääsy jakeluverkostoon.

2. Tämän jakson muiden määräysten estämättä osapuoli voi rajoittaa oikeuskeinot, jotka ovat käytettävissä sellaista ilman oikeudenhaltijan suostumusta tapahtuvaa käyttöä vastaan, johon hallitus tai sen valtuuttama kolmas osapuoli voi ryhtyä, vain korvauksen maksamiseen edellyttäen, että osapuoli noudattaa niitä TRIPS-sopimuksen II osan määräyksiä, jotka nimenomaisesti koskevat tällaista käyttöä. Muissa tapauksissa on sovellettava tämän jakson mukaisia oikeuskeinoja tai, jos nämä oikeuskeinot eivät ole yhdenmukaisia osapuolen lainsäädännön kanssa, on oltava mahdollisuus vahvistustuomioon ja riittävään korvaukseen.

9 ARTIKLA

Vahingonkorvaukset

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevissa siviilioikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä oikeudenloukkaaja, joka tiesi tai jonka olisi perustellusti pitänyt tietää ryhtyneensä loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle vahingonkorvaus, joka riittää hyvittämään oikeudenhaltijan kärsimän vahingon teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksesta. Määrittäessään vahingonkorvausta teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksesta osapuolen oikeusviranomaisilla on oltava toimivalta ottaa huomioon muun muassa oikeudenhaltijan esittämä oikeutettu arvon määrittäminen, johon voi kuulua saamatta jäänyt voitto, niiden tavaroiden tai palvelujen markkinahintainen arvo, joita loukkaus koskee, tai ohjevähittäishinta.
2. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on ainakin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksia ja tavaramerkkiväärennöksiä koskevissa siviilioikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä oikeudenloukkaaja maksamaan oikeudenhaltijalle loukkauksen tuloksena saamansa voitto. Osapuoli voi olettaa tällaisen voiton olevan 1 kohdassa tarkoitetun vahingonkorvauksen suuruinen.

3. Kunkin osapuolen on myös perustettava tai pidettävä voimassa järjestelmä, jossa määrätään ainakin teoksia, äänitteitä ja esityksiä suojaavan tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkausten sekä tavaramerkkiväärennösten osalta yhdestä tai useammasta seuraavista:

- a) ennalta määrätty vahingonkorvaus; tai
- b) olettamat¹, jotka koskevat oikeudenhaltijalle loukkauksesta aiheutuneen vahingon hyvittämiseksi riittävän vahingonkorvauksen määrittämistä; tai
- c) lisäkorvaus ainakin tekijänoikeuden osalta.

4. Jos osapuoli säättää 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua oikeuskeinosta tai 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista olettamista, sen on varmistettava, että joko sen oikeusviranomaisilla tai oikeudenhaltijalla on oikeus valita tällainen oikeuskeino tai kyseiset olettamet vaihtoehtona 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuille oikeuskeinoille.

5. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on tilanteen mukaan ainakin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien taikka tavaramerkin loukkausta koskevan siviilioikeudellisen menettelyn päätteeksi toimivalta määrätä, että hävinnyt osapuoli maksaa voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut tai -maksut ja kohtuullisen asianajopalkkion tai mahdolliset muut, kyseisen osapuolen lainsäädännössä säädettyt kulut.

---

¹ Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin olettamiin voi kuulua olettaja, että vahingonkorvauksen määrä on i) oikeudenhaltijan kyseessä olevaa teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavien ja kolmansille tosiasiallisesti luovutettujen tavaroiden määrä kerrottuna voiton määrällä, jonka oikeudenhaltija olisi saanut myytyä kappaletta kohden, jos loukkausta ei olisi tapahtunut; tai (ii) kohtuullinen tekijänoikeuspalkkio; tai (iii) kertakorvaus, jonka perusteena on vähintään niiden tekijänoikeus- tai muiden palkkioiden määrä, jotka olisi ollut maksettava, jos oikeudenloukkaaja olisi pyytänyt lupaa käyttää kyseistä teollis- tai tekijänoikeutta.

10 ARTIKLA

Muut oikeuskeinot

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on ainakin sellaisissa siviilioikeudellisissa menettelyissä, jotka koskevat tekijänoikeutta loukkaavia piraattituotteita ja tavaramerkkioikeutta loukkaavia tuoteväärennöksiä, toimivalta määrätä oikeudenhaltijan vaatimuksesta loukkaavat tavarat hävitettäviksi ilman minkäänlaista korvausta, jollei poikkeuksellisista olosuhteista muuta johdu.
2. Kunkin osapuolen on lisäksi huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä, että sellaiset materiaalit ja välineet, joiden pääasiallisena käyttönä on ollut oikeutta loukkaavien tavaroiden valmistaminen tai suunnittelu, on ilman aiheetonta viivytystä ja ilman minkäänlaista korvausta hävitettävä tai poistettava jakeluverkostosta siten, että uusien loukkausten riski on mahdollisimman pieni.
3. Osapuoli voi säätää, että tässä artiklassa esitetyt oikeuskeinot pannaan täytäntöön oikeudenloukkaajan kustannuksella.

11 ARTIKLA

Oikeudenloukkauksiin liittyvät tiedot

Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanoa koskevissa siviilioikeudellisissa menettelyissä toimivalta oikeudenhaltijan perustellusta vaatimuksesta määrätä oikeudenloukkaaja tai väitetty oikeudenloukkaaja toimittamaan oikeudenhaltijalle tai oikeusviranomaisille ainakin todistelutarkoituksessa sellaiset oikeudenloukkaajan tai väitetyn oikeudenloukkaajan hallussa tai määräysvallassa olevat, asiaan sovellettavien osapuolen lakien ja määräysten mukaisesti merkitykselliset tiedot, sanotun kuitenkin rajoittamatta vaitiolo-oikeutta, tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä sääntelevän lainsäädännön soveltamista. Tällaiset tiedot voivat koskea loukkaukseen tai väitettyyn loukkaukseen jollakin tavalla liittyvään seikkaan osallista henkilöä ja oikeuksia loukkaavien tai väitetysti loukkaavien tavaroiden tai palvelujen tuotantomenetelmiä tai jakelukanavia taikka myös tällaisten tavaroiden tai palvelujen tuotantoon ja jakeluun osallisiksi väitettyjen kolmansien osapuolten ja niiden jakelukanavien tunnistamista.

12 ARTIKLA

Turvaamistoimenpiteet

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä nopeista ja tehokkaista turvaamistoimenpiteistä, jotka
  - a) kohdistuvat sellaiseen osapuoleen tai tilanteen mukaan sellaiseen kolmanteen osapuoleen, jonka osalta asianomainen oikeusviranomainen on toimivaltainen, mahdollisten teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten estämiseksi ja etenkin sellaisten tavaroiden jakeluverkostoon pääsyn estämiseksi, joihin liittyy teollis- tai tekijänoikeuden loukkaus.
  - b) tähtäävät väitetyn loukkauksen kannalta olennaisten todisteiden turvaamiseen.

2. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta päättää turvaamistoimenpiteistä tarvittaessa toista osapuolta kuulematta, erityisesti jos mahdollisesta viivytyksestä voisi koitua korvaamatonta haittaa oikeudenhaltijalle tai jos todisteiden hävittämisen vaara on ilmeinen. Jos asia käsitellään toista osapuolta kuulematta, kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta käsitellä turvaamistoimenpiteitä koskevat vaatimukset joutuisasti ja tehdä päätös ilman aiheetonta viivytystä.

3. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen oikeusviranomaisilla on ainakin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksia ja tavaramerkkiväärennöksiä koskevien tapausten osalta toimivalta määrätä siviilioikeudellisissa menettelyissä epäilyksenalaiset tavarat ja loukkauksen kannalta merkitykselliset materiaalit ja välineet sekä ainakin tavaramerkkiväärennösten osalta loukkauksen kannalta merkitykselliset asiakirjatodisteet tai niiden jäljennökset takavarikoitaviksi tai muuten haltuun otettaviksi.

4. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen viranomaisilla on toimivalta vaatia hakijaa esittämään turvaamistoimenpiteitä varten kaikki kohtuullisesti saatavissa olevat todisteet, jotta viranomainen voi riittävän varmasti vakuuttua siitä, että hakijan oikeutta on loukattu tai että tällaisen loukkauksen uhka on välitön, ja määrätä hakija asettamaan vakuus tai vastaava, joka riittää suojaamaan vastaajaa ja estämään väärinkäytökset. Tällainen vakuus tai vastaava ei saa kohtuuttomasti vaikeuttaa turvautumista tällaisia turvaamistoimenpiteitä koskevaan menettelyyn.

5. Jos turvaamistoimenpiteet kumotaan tai ne raukeavat hakijan toiminnan tai laiminlyönnin takia, tai jos myöhemmin todetaan, ettei teollis- tai tekijänoikeutta ole loukattu, oikeusviranomaisilla on oltava toimivalta vastaajan vaatimuksesta määrätä hakija suorittamaan vastaajalle asianmukainen korvaus näiden toimenpiteiden aiheuttamasta vahingosta.

3 JAKSO

RAJALLA SUORITETTAVAT TOIMENPITEET^{1, 2}

13 ARTIKLA

Rajalla suoritettavien toimenpiteiden soveltamisala³

Säätäessään tarpeen mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaasta rajat ylittävästä täytäntöönpanosta teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa koskevan kansallisen järjestelmänsä mukaisesti ja rajoittamatta TRIPS-sopimuksen vaatimusten soveltamista osapuolen olisi huolehdittava, että eri teollis- ja tekijänoikeuksia ei erotella perusteettomasti ja että vältetään luomasta esteitä lailliselle kaupalle.

---

¹ Jos osapuoli on poistanut olennaisilta osiltaan kaikki tavaroiden liikkumisen tarkastukset sellaisen toisen osapuolen kanssa yhteiseltä rajaltaan, jonka kanssa se muodostaa osan tulliliittoa, sitä ei vaadita soveltamaan tämän jakson mukaisia toimenpiteitä tuolla rajalla.

² Tavaroihin, jotka on saatettu oikeudenhaltijan toimesta tai suostumuksella markkinoille jossain toisessa maassa, ei ole velvollisuutta soveltaa tässä jaksossa esitettyjä menettelyjä.

³ Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että patentit ja julkaisemattomien tietojen suoja eivät kuulu tämän jakson soveltamisalaan.

14 ARTIKLA

Pienet tavarat ja henkilökohtaiset matkatavarat

1. Kunkin osapuolen on sovellettava tätä jaksoa luonteeltaan kaupallisiin, pieninä erinä toimitettaviin tavaroihin.
2. Osapuoli voi olla soveltamatta tämän jakson määräyksiä pieniin määriin tavaroita, jotka eivät ole luonteeltaan kaupallisia ja jotka sisältyvät matkustajan henkilökohtaisiin matkatavaroihin.

15 ARTIKLA

Oikeudenhaltijaa koskevien tietojen toimittaminen

Kunkin osapuolen on sallittava toimivaltaisten viranomaistensa pyytää oikeudenhaltijaa toimittamaan merkityksellisiä tietoja viranomaisten auttamiseksi toteuttamaan tässä jaksossa tarkoitetut rajalla suoritettavat toimenpiteet. Osapuoli voi myös sallia oikeudenhaltijan toimittaa merkityksellisiä tietoja sen toimivaltaisille viranomaisille.

16 ARTIKLA

Rajalla suoritettavat toimenpiteet

1. Kunkin osapuolen on otettava käyttöön tai pidettävä voimassa tuonti- ja vientitoimituksia koskevia menettelyjä, joiden mukaisesti

- a) sen tulliviranomaiset voivat viran puolesta lykätä epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamista; ja
- b) oikeudenhaltija voi tarvittaessa pyytää toimivaltaisia viranomaisia lykkäämään epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamista.

2. Osapuoli voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa menettelyjä, joita sovelletaan epäilyksenalaisiin kuljetettavana oleviin tavaroihin tai muissa tilanteissa, joissa tavarat ovat tullivalvonnan alaisia, ja joiden mukaisesti

- a) sen tulliviranomaiset voivat viran puolesta lykätä epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamista tai ottaa ne haltuunsa; ja
- b) oikeudenhaltija voi tarvittaessa pyytää toimivaltaisia viranomaisia lykkäämään epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamista tai ottamaan ne haltuunsa.

17 ARTIKLA

Oikeudenhaltijan hakemus

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät oikeudenhaltijan, joka pyytää 16 artiklan (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen soveltamista, esittävän riittävät todisteet, joiden perusteella toimivaltaiset viranomaiset voivat vakuuttua siitä, että oikeudenhaltijan teollis- tai tekijänoikeutta on menettelyjä soveltavan osapuolen lainsäädännön perusteella todennäköisesti loukattu, sekä riittävät tiedot, jotka oikeudenhaltijalla voidaan kohtuudella olettaa olevan ja joiden perusteella toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuudella tunnistaa epäilyksenalaiset tavarat. Riittävien tietojen esittämistä koskeva vaatimus ei saa kohtuuttomasti vaikeuttaa turvautumista 16 artiklan (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin menettelyihin.
2. Kunkin osapuolen on säädettävä mahdollisuudesta hakea sen alueella tullivalvonnan alaisina olevien epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamiseen lykkäystä tai näiden tavaroiden haltuun ottamista¹. Osapuoli voi säätää, että tällaiset hakemukset koskevat useista eristä koostuvia toimituksia. Osapuoli voi säätää, että epäilyksenalaiden tavaroiden luovuttamisen lykkäämistä tai haltuun ottamista koskeva hakemus voi oikeudenhaltijan vaatimuksesta koskea valikoituja tullivalvonnassa olevia maahantulo- tai maastalähtöpaikkoja.
3. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa, ovatko ne hyväksyneet hakemuksen. Jos sen toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet hakemuksen, niiden on ilmoitettava hakijalle myös hyväksynnän voimassaoloaika.

---

¹ Vaatimus säätää mahdollisuudesta hakea lykkäystä tai haltuun ottamista perustuu velvoitteeseen säätää 16 artiklan (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista menettelyistä.

4. Osapuoli voi säätää, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet evätä hakemus, lykätä sen täytäntöönpanoa tai mitätöidä se, jos hakija on käyttänyt väärin 16 artiklan (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) 1 kohdan b alakohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja menettelyjä, tai jos hakemuksen epäämiseen, täytäntöönpanon lykkäämiseen tai mitätöintiin on pätevä syy.

18 ARTIKLA

Vakuus tai vastaava järjestely

Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet vaatia oikeudenhaltijaa, joka pyytää 16 artiklan (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen soveltamista, asettamaan kohtuullinen vakuus tai vastaava, joka riittää suojaamaan vastaajaa ja toimivaltaisia viranomaisia sekä estämään väärinkäytökset. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että tällainen vakuus tai vastaava ei perusteettomasti vaikeuta turvautumista näihin menettelyihin. Osapuoli voi säätää, että tällainen vakuus voi olla takaus, jonka ehdot suojaavat vastaajaa tavaroiden luovuttamisen lykkäämisestä tai haltuun ottamisesta mahdollisesti aiheutuvalta menetykseltä tai vahingolta siinä tapauksessa, että toimivaltaiset viranomaiset toteavat, että tavarat eivät loukkaa teollis- tai tekijänoikeuksia. Osapuoli voi ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa tai oikeusviranomaisen määräyksestä sallia vastaajan ottaa epäilyksenalaiset tavarat haltuunsa takausta tai muuta vakuutta vastaan.

19 ARTIKLA

Loukkauksen toteaminen

Kunkin osapuolen on otettava käyttöön tai pidettävä voimassa menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuullisen ajan kuluessa 16 artiklassa (Rajalla suoritettavat toimenpiteet) tarkoitettujen menettelyjen aloittamisesta ratkaista, loukkaavatko epäilyksenalaiset tavarat teollis- tai tekijänoikeutta.

20 ARTIKLA

Oikeuskeinot

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä tavaroita hävitettäväksi sen jälkeen, kun 19 artiklan (Loukkauksen toteaminen) mukaisesti on todettu, että tavarat loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta. Jos tavaroita ei hävitetä, kunkin osapuolen on varmistettava, että jolleivät olosuhteet ole poikkeukselliset, tällaiset tavarat poistetaan jakeluverkostosta siten, ettei oikeudenhaltijalle aiheudu vahinkoa.
2. Tavaramerkkioikeutta loukkaavan tuoteväärennöksen osalta pelkkä laittomasti kiinnitetyn tavaramerkin irrottaminen ei riitä muutoin kuin poikkeustapauksissa siihen, että tavara voidaan päästää jakeluverkostoon.
3. Osapuoli voi säätää, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia sen jälkeen, kun 19 artiklan (Loukkauksen toteaminen) mukaisesti on todettu, että tavarat loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta.

21 ARTIKLA

Maksut

Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisten viranomaisten tässä jaksossa tarkoitettujen menettelyjen yhteydessä määräämiä hakemus-, varastointi- tai hävittämismaksuja ei käytetä haittaamaan perusteettomasti turvautumista näihin menettelyihin.

22 ARTIKLA

Tietojen luovuttaminen

Rajoittamatta yksityisyyden suojaa tai tietojen luottamuksellisuutta koskevan osapuolen lainsäädännön soveltamista

- a) osapuoli voi teollis- tai tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden paljastamisen helpottamiseksi valtuuttaa toimivaltaiset viranomaisensa antamaan oikeudenhaltijalle tiettyjä tavaraeriä koskevia tietoja, kuten tavaroiden kuvaus ja määrä;

- b) osapuoli voi 19 artiklassa tarkoitetun toteamisen (Loukkauksen toteaminen) helpottamiseksi valtuuttaa toimivaltaiset viranomaisensa ilmoittamaan oikeudenhaltijalle tiedot tavaroista, muun muassa mutta ei yksinomaan niiden kuvauksesta ja määrästä sekä tavarantoimittajan, tuojan, viejän tai vastaanottajan nimen ja osoitteen ja, jos ne ovat tiedossa, tavaroiden alkuperämaan sekä tavaroiden valmistajan nimen ja osoitteen;
- c) jollei osapuoli ole myöntänyt toimivaltaisille viranomaisilleen b alakohdassa esitettyjä valtuuksia, sen on ainakin maahan tuotujen tavaroiden osalta, jos sen toimivaltaiset viranomaiset ovat takavarikoineet epäilyksenalaisia tavaroita tai todenneet 19 artiklassa (Loukkauksen toteaminen) tarkoitetulla tavalla, että tavarat loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta, valtuutettava toimivaltaiset viranomaisensa ilmoittamaan oikeudenhaltijalle 30 päivän¹ kuluessa takavarikosta tai loukkauksen toteamisesta tiedot näistä tavaroista, muun muassa mutta ei yksinomaan niiden kuvauksesta ja määrästä sekä tavarantoimittajan, tuojan, viejän tai vastaanottajan nimen ja osoitteen, tavaroiden alkuperämaan, jos se on tiedossa, sekä tavaroiden valmistajan nimen ja osoitteen.

---

¹ **Päivillä** tarkoitetaan tässä artiklassa työpäiviä.

4 JAKSO

RIKOSOIKEUDELLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

23 ARTIKLA

Rikokset

1. Kunkin osapuolen on säädettävä ainakin sellaisiin tapauksiin sovellettavista rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joissa on kysymys kaupallisessa laajuudessa tapahtuvasta tahallisesta tavaramerkkien väärentämisestä tai tekijänoikeuteen tai lähioikeuksiin kohdistuvasta piratismista.¹ Kaupallisessa laajuudessa tapahtuvalla toiminnalla tarkoitetaan tässä jaksossa ainakin sellaista kaupallista toimintaa, jolla tavoitellaan välitöntä tai välillistä taloudellista tai kaupallista etua.
2. Kunkin osapuolen on säädettävä rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan kaupankäynnissä kaupallisessa laajuudessa tapahtuvaan sellaisten etikettien tai pakkausten tahalliseen maahantuontiin² ja kotimaiseen käyttöön, jotka³
  - a) on luvattomasti varustettu merkillä, joka on identtinen sen alueella rekisteröidyn tavaramerkin kanssa, tai jota ei voida erottaa siitä; ja

---

¹ Kunkin osapuolen on kohdeltava tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuoteväärennösten tai tekijänoikeutta loukkaavien piraattituotteiden kaupallisessa laajuudessa tapahtuvaa tahallista tuontia tai vientiä laittomana toimintana, josta voidaan määrätä tässä artiklassa tarkoitettuja rikosoikeudellisia seuraamuksia. Osapuoli voi täyttää tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuoteväärennösten tai tekijänoikeutta loukkaavien piraattituotteiden tuontiin ja vientiin liittyvät velvoitteensa säätämällä, että tällaisten tavaroiden jakelu, myynti tai tarjoaminen myyntiin kaupallisessa laajuudessa on rikosoikeudellisesti rangaistavaa laitonta toimintaa.

² Osapuoli voi täyttää etikettien tai pakkausten maahantuontiin liittyvät velvoitteensa jakelua koskevilla toimenpiteillään.

³ Osapuoli voi täyttää tämän kohdan mukaiset velvoitteensa säätämällä rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan tavaramerkkioikeuden loukkaamisen yritykseen.

- b) on tarkoitettu käytettäväksi sellaisten tavaroiden tai palvelujen kaupassa, jotka ovat identtiset niiden tavaroiden tai palvelujen kanssa, joille tavaramerkki on rekisteröity.
3. Osapuoli voi tarkoituksenmukaisissa tapauksissa säätää rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan elokuvateosten luvattomaan kopioimiseen yleisölle yleisesti avoimessa elokuvien esityspaikassa järjestetyssä esityksessä.
4. Säätäessään tässä artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin sovellettavista rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista osapuolen on varmistettava, että sen lainsäädännössä säädetään avunantoon sovellettavasta rikosoikeudellisesta vastuusta.
5. Kunkin osapuolen on oikeusperiaatteidensa mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet oikeushenkilöiden vastuun, joka voi olla rikosoikeudellinen, vahvistamiseksi sellaisista tässä artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joita koskevista rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista osapuoli säätää. Tällainen vastuu ei rajoita rikoksen tehneiden luonnollisten henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta.

24 ARTIKLA

Seuraamukset

Kunkin osapuolen on säädettävä 23 artiklan (Rikokset) 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin sovellettavista seuraamuksista, vankeus- ja sakkorangaistus¹ mukaan lukien, jotka ovat riittävän ankarat vaikuttaakseen ehkäisevästi oikeudenloukkauksiin ja jotka ovat verrattavissa niihin seuraamuksiin, joita sovelletaan vakavuudeltaan samantasoisin rikoksiin.

25 ARTIKLA

Takavarikko, menetetyksi tuomitseminen ja hävittäminen

1. Säättäessään rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan 23 artiklan (Rikokset) 1, 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin, osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä epäillyn tavaramerkkioikeutta loukkaavan tuoteväärännöksen tai epäillyn tekijänoikeutta loukkaavan piraattituotteen, näihin liittyvien, väitetyn rikoksen tekemiseen käytettyjen materiaalien ja välineiden, väitettyyn rikokseen liittyvien asiakirjatodisteiden sekä oikeuksia loukkaavasta teosta peräisin olevien taikka välittömästi tai välillisesti sen avulla saatujen varojen takavarikoinnista.
2. Jos osapuoli asettaa 1 kohdassa tarkoitetun määräyksen antamisen ehdoksi takavarikoitavien tavaroiden tunnistamisen, se ei saa edellyttää, että tavarat on kuvattava yksityiskohtaisemmin kuin on tarpeen niiden tunnistamiseksi takavarikointia varten.

---

¹ Osapuolia ei velvoiteta säätämään mahdollisuudesta määrätä sekä vankeus- että sakkorangaistus rinnakkain.

3. Säätäessään rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan 23 artiklan (Rikokset) 1, 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin, osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuotevääreännösten tai tekijänoikeutta loukkaavien piraattituotteiden menetetyksi tuomitsemisesta tai hävittämisestä. Jos tavaramerkkioikeutta loukkaavia tuotevääreännöksiä tai tekijänoikeutta loukkaavia piraattituotteita ei hävitetä, toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että jolleivät olosuhteet ole poikkeukselliset, tällaiset tavarat poistetaan jakeluverkostosta siten, ettei oikeudenhaltijalle aiheudu vahinkoa. Kunkin osapuolen on varmistettava, että tällaisten tavaroiden menetetyksi tuomitsemista tai hävittämistä ei korvata oikeudenloukkaajalle millään tavalla.

4. Säätäessään rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan 23 artiklan (Rikokset) 1, 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin, osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä tavaramerkkioikeutta loukkaavan tuotevääreännöksen tai tekijänoikeutta loukkaavan piraattituotteen valmistamisessa pääasiassa käytettyjen materiaalien ja välineiden sekä ainakin, kun on kyse vakavasta rikoksesta, oikeutta loukkaavasta teosta peräisin olevien taikka välittömästi tai välillisesti sen avulla saatujen varojen menetetyksi tuomitsemisesta tai hävittämisestä. Kunkin osapuolen on varmistettava, että tällaisten materiaalien, välineiden tai varojen menetetyksi tuomitsemista tai hävittämistä ei korvata oikeudenloukkaajalle millään tavalla.

5. Säätäessään rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sovelletaan 23 artiklan (Rikokset) 1, 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin, osapuoli voi säätää, että sen oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä

a) väitetystä oikeutta loukkaavasta teosta peräisin olevia taikka välittömästi tai välillisesti sen avulla saatuja varoja arvoltaan vastaavien varojen takavarikoinnista; ja

- b) väitetystä oikeutta loukkaavasta teosta peräisin olevia taikka välittömästi tai välillisesti sen avulla saatuja varoja arvoltaan vastaavien varojen menetetyksi tuomitsemisesta.

26 ARTIKLA

Viran puolesta tapahtuva rikosoikeudellinen täytäntöönpano

Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkoituksenmukaisissa tapauksissa aloittaa tutkinnan tai nostaa syytteen viran puolesta niiden 23 artiklan (Rikokset) 1, 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rikosten osalta, joita koskevista rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista kyseinen osapuoli on säätänyt.

5 JAKSO

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN TÄYTÄNTÖÖNPANO DIGITAALIYMPÄRISTÖSSÄ

27 ARTIKLA

Täytäntöönpano digitaaliympäristössä

1. Kunkin osapuolen on varmistettava, että sillä on lainsäädäntönsä nojalla käytössään 2 jaksossa (Siviilioikeudellinen täytäntöönpano) ja 4 jaksossa (Rikosoikeudellinen täytäntöönpano) tarkoitettussa laajuudessa täytäntöönpanomenettelyjä, jotka mahdollistavat tehokkaat toimet digitaaliympäristössä tapahtuvia teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia vastaan, mukaan lukien joutuisat oikeuskeinot loukkausten torjumiseksi sekä oikeuskeinot vastaisten loukkausten ehkäisemiseksi.
2. Sen lisäksi, mitä 1 kohdassa määrätään, kunkin osapuolen täytäntöönpanomenettelyjä sovelletaan tietoverkoissa tapahtuviin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksiin, joihin voi kuulua laajamittaiseen jakeluun käytettävien keinojen laitton käyttö oikeudenloukkaustarkoituksessa. Nämä menettelyt on toteutettava siten, että vältetään muodostamasta esteitä lailliselle toiminnalle, sähköinen kaupankäynti mukaan luettuna, ja noudatetaan kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti peruseriaatteita, kuten ilmaisunvapautta, menettelyn oikeudenmukaisuutta ja yksityisyyden suojaa.¹

---

¹ Osapuolten lainsäädännön soveltamista rajoittamatta tämä tarkoittaa esimerkiksi sellaisten säännösten käyttöön ottamista tai voimassa pitämistä, joissa säädetään verkkopalvelun tarjoajien vastuun tai niitä vastaan käytettävissä olevien oikeuskeinojen rajoittamisesta siten, että oikeudenhaltijan oikeudet edut turvataan.

3. Kunkin osapuolen on pyrittävä edistämään elinkeinoelämän piirissä tehtävää yhteistyötä, jonka tarkoituksena on puuttua tehokkaasti tavaramerkkioikeuden ja tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksiin siten, että samalla turvataan laillinen kilpailu ja noudatetaan kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti peruseriaatteita, kuten ilmaisunvapautta, menettelyn oikeudenmukaisuutta ja yksityisyyden suojaa.

4. Osapuoli voi omien lakiansa ja määräystensä mukaisesti valtuuttaa toimivaltaiset viranomaisensa määräämään verkkopalvelun tarjoajan luovuttamaan viivytyksettä oikeudenhaltijalle sellaisen tilaajan tunnistamiseen riittävät tiedot, jonka liittymää väitetään käytetyn oikeudenloukkaukseen, jos kyseinen oikeudenhaltija on nostanut tavaramerkkioikeuden tai tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkausta koskevan, tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävän kanteen, ja jos tietoja on pyydetty näiden oikeuksien suojaamista tai täytäntöön panemista varten. Nämä menettelyt on toteutettava siten, että vältetään muodostamasta esteitä lailliselle toiminnalle, sähköinen kaupankäynti mukaan luettuna, ja noudatetaan kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti peruseriaatteita, kuten ilmaisunvapautta, menettelyn oikeudenmukaisuutta ja yksityisyyden suojaa.

5. Kunkin osapuolen on säädettävä riittävästä ja tehokkaista oikeuskeinoista, joilla torjutaan sellaisten tehokkaiden teknisten toimenpiteiden¹ kiertämistä, joita tekijät, esittäjät tai äänitetuottajat käyttävät oikeuksiensa käyttämisen yhteydessä ja jotka rajoittavat heidän teoksiinsa, esityksiinsä ja äänitteisiinsä kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa kyseisiltä tekijöiltä, esittäjiltä tai äänitetuottajilta tai jotka eivät ole lain mukaan sallittuja.

---

¹ Tässä artiklassa tarkoitetaan teknisillä toimenpiteillä mitä tahansa tekniikkaa, laitetta tai komponenttia, joka on suunniteltu normaalissa käyttötarkoituksessaan estämään tai rajoittamaan sellaisia teoksiin, esityksiin tai äänitteisiin kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa osapuolen lain mukaisesti tekijöiltä, esittäjiltä tai äänitetuottajilta. Osapuolen lainsäädännössä säädettyjen tekijänoikeuden ja lähioikeuksien soveltamisalaa rajoittamatta teknisiä toimenpiteitä pidetään tehokkaina, jos tekijät, esittäjät tai äänitetuottajat valvovat suojattujen teosten, esitysten tai äänitteiden käyttöä sellaisen pääsynvalvonta- tai suojauskeinon avulla, jolla tavoiteltu suoja saavutetaan ja jollaisia ovat esimerkiksi teoksen tai muun aineiston salaus, muuntaminen tai muunlainen muuttaminen taikka kopioinnin valvontajärjestelmä.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista sääätessään kunkin osapuolen on säädettävä suojasta ainakin seuraavia vastaan:

a) lainsäädännössään säädetyssä laajuudessa:

- i) tehokkaan teknisen toimenpiteen luvaton kiertäminen, kun oikeudenloukkaaja tiesi tai hänen olisi perustellusti pitänyt tietää teon olevan luvaton; ja
- ii) laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, taikka palvelun markkinointi yleisölle keinona tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; ja

b) sellaisen laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, valmistaminen, maahantuonti tai jakelu taikka sellaisen palvelun tarjoaminen,

- i) joka on pääasiallisesti suunniteltu tai tuotettu tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; tai
- ii) jolla on tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämisen ohella vain vähäistä muuta kaupallista merkitystä.¹

---

¹ Osapuolia ei velvoiteta tämän artiklan 5 ja 6 kohdan soveltamiseksi edellyttämään, että viihde-elektroniikka-, televiestintä- tai tietotekniikkatuotteet tai niiden osat tai komponentit ja niiden valikoima suunnitellaan jotakin tiettyä teknistä toimenpidettä silmällä pitäen, ellei tuote muuten ole sen toteuttamien näiden kohtien täytäntöönpanotoimien vastainen.

7. Kunkin osapuolen on säädettävä riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen¹ suojaamiseksi sellaista henkilöä vastaan, joka tekee luvatta jonkin seuraavista teoista tietäen tai, jos on kyse siviilioikeudellisista oikeuskeinoista, kun hänen olisi perustellusti pitänyt tietää, että teko aiheuttaa tai mahdollistaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksen taikka helpottaa sen tekemistä tai salaa sen:

- a) oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen poistaminen tai muuttaminen;
- b) teoskappaleiden, esitystallenteiden tai äänitekopioiden levittäminen, maahantuonti jakelua varten, radioiminen tai yleisölle välittäminen tietäen, että oikeuksien sähköiset hallinnointitiedot on niistä poistettu tai että tietoja on muutettu ilman lupaa.

8. Säätäessään 5 ja 7 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeuskeinoista osapuoli voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa asianmukaisia rajoituksia tai poikkeuksia 5, 6 ja 7 kohdan määräysten täytäntöönpanotoimiin. Edellä 5, 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden soveltaminen ei rajoita osapuolen lainsäädännön mukaisia, tekijänoikeutta tai lähioikeuksia koskevia oikeuksia, rajoituksia, poikkeuksia tai suojakeinoja.

---

¹ Oikeuksien hallinnointitiedoilla tarkoitetaan tässä artiklassa

- a) teoksen, esityksen tai äänitteen, teoksen tekijän, esittäjän tai äänitetuottajan taikka teokseen, esitykseen tai äänitteeseen liittyvän oikeuden haltijan tunnistetietoja;
- b) tietoja teoksen, esityksen tai äänitteen käyttöehdoista; tai
- c) edellä a ja b kohdassa tarkoitettuja tietoja tarkoittavia numeroita tai koodeja, kun jokin näistä tiedoista on sisällytetty teoskappaleeseen, esitystallenteeseen tai äänitekopioon, tai ilmenee teoksen, esityksen tai äänitteen yleisölle välittämisen tai yleisön saataville saattamisen yhteydessä.

III LUKU

TÄYTÄNTÖÖNPANO

28 ARTIKLA

Täytäntöönpanoa koskeva asiantuntemus, tiedottaminen ja kansallinen yhteensovittaminen

1. Kunkin osapuolen on edistettävä erityisasiantuntemuksen kehittämistä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta vastaavien toimivaltaisten viranomaistensa piirissä.
2. Kunkin osapuolen on edistettävä tilastotietojen ja muiden teollis- ja tekijänoikeusloukkausten kannalta merkityksellisten tietojen keräämistä ja analysointia sekä tietojen keräämistä parhaista toimintatavoista loukkausten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.
3. Kunkin osapuolen on tarpeen mukaan edistettävä sisäistä yhteensovittamista teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta vastaavien toimivaltaisten viranomaistensa välillä ja helpotettava niiden yhteisiä toimia.
4. Kunkin osapuolen on pyrittävä tarpeen mukaan edistämään sellaisten virallisten ja epävirallisten järjestelyjen, kuten neuvontaryhmien, perustamista ja ylläpitämistä, joiden avulla sen toimivaltaiset viranomaiset voivat saada tietoonsa oikeudenhaltijoiden tai muiden asianomaisten sidosryhmien näkemyksiä.

29 ARTIKLA

Riskinhallinta rajoilla

1. Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon tehostamiseksi rajoilla osapuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat
  - a) kuulla merkittäviä sidosryhmiä sekä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta vastaavia, muiden osapuolten toimivaltaisia viranomaisia, jotta merkittävät riskit voidaan havaita ja niihin voidaan puuttua ja toimia niiden lieventämiseksi voidaan edistää; ja
  - b) vaihtaa muiden osapuolten toimivaltaisten viranomaisten kanssa tietoja teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta rajoilla, mukaan lukien tiedot, jotka helpottavat sellaisten lähetysten tunnistamista ja valitsemista tarkastuskohteeksi, joiden epäillään sisältävän oikeutta loukkaavia tavaroita.

2. Jos osapuoli takavarikoi teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavia maahantuotuja tavaroita, sen toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa viennin lähtömaana olleelle osapuolelle tiedot, jotka ovat tarpeen takavarikoitujen tavaroiden vientiin osallistuneiden osapuolten ja tavaroiden tunnistamiseksi. Viennin lähtömaana olleen osapuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat ryhtyä toimenpiteisiin näitä osapuolia ja tulevia tavaratoimituksia vastaan tuon osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

30 ARTIKLA

Avoimuus

Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat lainsäädäntönsä ja politiikkansa mukaiset toimenpiteet edistääkseen teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanojärjestelmänsä hallinnoinnin avoimuutta julkaisemalla tai muuten välittämällä yleisölle tietoja

- a) lainsäädäntönsä nojalla käytettävissä olevista menettelyistä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi, täytäntöönpanosta vastaavista toimivaltaisista viranomaisista sekä avustavista yhteystahoista;
- b) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon kannalta merkityksellisistä laeista, määräyksistä, lopullisista oikeuden päätöksistä ja yleisesti sovellettavista hallinnollisista päätöksistä; ja
- c) toimista, jotka se on toteuttanut tehokkaan teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanojärjestelmän ja suojan varmistamiseksi.

31 ARTIKLA

Tietoisuuden lisääminen

Kunkin osapuolen on edistettävä tarpeen mukaan toimenpiteiden toteuttamista kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen tärkeydestä ja teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten haitoista.

32 ARTIKLA

Teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavien tavaroiden hävittämiseen
liittyvät ympäristönäkökohdat

Teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavia tavaroita hävitettäessä on noudatettava sen osapuolen ympäristölakeja ja -määräyksiä, jossa hävittäminen tapahtuu.

IV LUKU

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

33 ARTIKLA

Kansainvälinen yhteistyö

1. Kukin osapuoli tunnustaa, että kansainvälisellä yhteistyöllä on keskeinen merkitys teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaan suojan toteutumiselle ja että tällaista yhteistyötä olisi rohkaistava teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavien tavaroiden alkuperästä ja oikeudenhaltijan sijainnista tai kansalaisuudesta riippumatta.

2. Osapuolten on tarvittaessa edistettävä yhteistyötä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanosta vastaavien toimivaltaisten viranomaistensa välillä teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten, erityisesti tavaramerkkiväärennösten ja tekijänoikeuteen tai lähioikeuksiin kohdistuvan piratismiin torjumiseksi. Tähän yhteistyöhön voi kuulua rikosoikeudelliseen täytäntöönpanoon ja rajatoimenpiteisiin liittyvää lainvalvontayhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalalla.

3. Tässä luvussa tarkoitetussa yhteistyössä on noudatettava asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia, ja siinä on otettava huomioon kunkin osapuolen lainsäädäntö, politiikka, resurssien kohdentaminen sekä lainvalvonnan painopisteet.

34 ARTIKLA

Tiedonvaihto

Rajoittamatta 29 artiklan (Riskinhallinta rajalla) määräysten soveltamista kunkin osapuolen on pyrittävä vaihtamaan muiden osapuolten kanssa

- a) tietoja, jotka se on kerännyt III luvun (Täytäntöönpano) määräysten mukaisesti, tilastotiedot ja parhaita toimintatapoja koskevat tiedot mukaan lukien;
- b) tietoja teollis- ja tekijänoikeuksien suojaan ja täytäntöönpanoon liittyvistä lainsäädäntö- ja sääntelytoimistaan; ja
- c) muita tietoja tarpeen mukaan ja yhteisestä sopimuksesta.

35 ARTIKLA

Valmiuksien kehittäminen ja tekninen apu

1. Kunkin osapuolen on pyrittävä pyynnöstä ja yhteisesti sovituin ehdoin antamaan valmiuksien kehittämiseen tähtäävää apua sekä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanon tehostamiseen liittyvää teknistä apua tämän sopimuksen muille osapuolille ja tarvittaessa mahdollisille tuleville osapuolille. Valmiuksien kehittäminen ja tekninen apu voivat kattaa muun muassa seuraavat alat:

- a) kansalaisten tietoisuuden lisääminen teollis- ja tekijänoikeuksista;
- b) teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lainsäädännön kehittäminen ja täytäntöönpano;
- c) virkamiesten kouluttaminen teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanossa; ja
- d) aluetasolla ja monenvälisellä tasolla toteutetut yhteensovitut operaatiot.

2. Kunkin osapuolen on pyrittävä tekemään tiivistä yhteistyötä muiden osapuolten ja tarvittaessa muidenkin kuin osapuolten kanssa 1 kohdan määräysten täytäntöön panemiseksi.

3. Osapuoli voi toteuttaa tässä artiklassa tarkoitettuja toimia yhdessä alalla toimivien yksityissektorin tai kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Kunkin osapuolen on pyrittävä välttämään tarpeetonta päällekkäisyyttä tässä artiklassa tarkoitettujen toimien ja muun kansainvälisen yhteistyön välillä.

V LUKU

INSTITUTIONAALISET JÄRJESTELYT

36 ARTIKLA

ACTA-komitea

1. Osapuolet perustavat ACTA-komitean. Kullakin osapuolella on komiteassa edustajansa.
2. Komitean tehtävänä on
  - a) valvoa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja toimintaa;
  - b) käsitellä tämän sopimuksen kehittämiseen liittyviä asioita;
  - c) käsitellä tähän sopimukseen 42 artiklan (Muutokset) mukaisesti mahdollisesti ehdotettavia muutoksia;

d) päättää 43 artiklan (Liittyminen) 2 kohdan mukaisesti ehdoista, jotka koskevat minkä tahansa WTO:n jäsenen liittymistä tähän sopimukseen; ja

e) käsitellä mahdollisia muita asioita, jotka vaikuttavat tämän sopimuksen täytäntöönpanoon ja toimintaan.

3. Komitea voi päättää

a) perustaa tilapäisiä komiteoita tai työryhmiä avustamaan komiteaa sen 2 kohdan mukaisten tehtävien hoitamisessa tai avustamaan mahdollista tulevaa osapuolta sen jälkeen, kun tämä on pyytänyt saada liittyä tähän sopimukseen 43 artiklan (Liittyminen) mukaisesti;

b) pyytää neuvoja valtiosta riippumattomilta henkilöiltä tai ryhmiltä;

c) antaa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja toimintaa koskevia suosituksia muun muassa hyväksymällä siihen liittyviä, parhaita toimintatapoja koskevia suuntaviivoja;

d) vaihtaa kolmansien osapuolten kanssa teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten vähentämiseen liittyviä tietoja ja parhaita toimintatapoja, piratismiin ja väärentämisen havaitsemiseen ja seurantaan käytettäviin tekniikkoihin liittyvät tiedot ja parhaat toimintatavat mukaan lukien; ja

e) toteuttaa muita toimenpiteitä tehtäviensä hoitamiseksi.

4. Komitea tekee kaikki päätöksensä yksimielisesti, jollei se yksimielisesti toisin päätä. Komitean katsotaan päättäneen sen käsiteltäväksi toimitetusta asiasta yksimielisesti, jos yksikään osapuolista joka oli läsnä päätöstä tehtäessä, ei ole virallisesti vastustanut päätösehdotusta. Komitean työkieli on englanti, ja sen työtä tukevat asiakirjat ovat englanninkielisiä.

5. Komitea hyväksyy työjärjestyksensä kohtuullisen ajan kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ja kutsuu ne sopimuksen allekirjoittajat, jotka eivät ole osapuolia, osallistumaan työjärjestystä koskeviin komitean keskusteluihin. Työjärjestyksessä

- a) käsitellään muun muassa kokousten järjestämistä ja puheenjohtajana toimimista sekä tähän sopimukseen ja sen toimintaan liittyvien organisointitehtävien hoitamista; ja
- b) voidaan käsitellä myös muun muassa tarkkailijan aseman myöntämistä ja mitä tahansa muuta asiaa, jonka komitea katsoo tarpeelliseksi voidakseen toimia moitteettomasti.

6. Komitea voi muuttaa työjärjestystään.

7. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa määrätään, sopimuksen voimaantuloa seuraavien ensimmäisten viiden vuoden aikana työjärjestyksen hyväksymistä tai muuttamista koskevien komitean päätösten tekeminen edellyttää tämän sopimuksen osapuolten ja niiden allekirjoittajien, jotka eivät ole osapuolia, yksimielisyyttä.

8. Edellä 7 kohdassa tarkoitetun ajan kuluttua komitea voi hyväksyä työjärjestyksensä tai muuttaa sitä tämän sopimuksen osapuolten yksimielisellä hyväksynnällä.
9. Sen estämättä, mitä 8 kohdassa määrätään, komitea voi päättää, että työjärjestyksen tietyn säännön tai menettelyn hyväksymiseen tai muuttamiseen vaaditaan tämän sopimuksen osapuolten ja niiden allekirjoittajien, jotka eivät ole osapuolia, yksimielinen hyväksyntä.
10. Komitea kokoontuu ainakin kerran vuodessa, jollei se toisin päätä. Komitea pitää ensimmäisen kokouksensa kohtuullisen ajan kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.
11. Oikeusvarmuuden lisäämiseksi komitea ei valvo yksittäisiin teollis- tai tekijänoikeustapauksiin liittyvää kansallista tai kansainvälistä täytäntöönpanoa tai rikostutkintaa.
12. Komitea pyrkii välttämään tarpeetonta päällekkäisyyttä oman toimintansa sekä teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoon liittyvän muun kansainvälisen toiminnan välillä.

37 ARTIKLA

Yhteystahot

1. Kunkin osapuolen on nimettävä yhteystaho tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevan osapuolten yhteydenpidon helpottamiseksi.
2. Osapuolen yhteystahon on toisen osapuolen pyynnöstä nimettävä viranomainen tai virkamies, jolle pyynnön esittäneen osapuolen kysely voidaan osoittaa, ja tarvittaessa avustettava kyseisen viranomaisen tai virkamiehen sekä pyynnön esittäneen osapuolen välisessä yhteydenpidossa.

38 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuoli voi kirjallisesti pyytää neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa tämän sopimuksen täytäntöönpanoon vaikuttavasta asiasta. Pyyntöön vastaanottaneen osapuolen on suhtauduttava tällaiseen pyyntöön myönteisesti, vastattava siihen ja varattava riittävä tilaisuus neuvotteluihin.

2. Nämä neuvottelut, neuvottelevien osapuolten esittämät kannat mukaan lukien, on pidettävä luottamuksellisina, eivätkä ne saa rajoittaa kummankaan osapuolen oikeuksia tai kantoja mahdollisissa muissa menettelyissä, WTO-sopimuksen liitteeseen 2 sisältyvän riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen mukainen menettely mukaan lukien.

3. Neuvottelevat osapuolet voivat yhteisestä sopimuksesta ilmoittaa komitealle tämän artiklan mukaisten neuvottelujensa tuloksesta.

VI LUKU

LOPPUMÄÄRÄYKSET

39 ARTIKLA

Allekirjoittaminen

Tämä sopimus on avoinna sen neuvottelemiseen osallistuneiden osapuolten¹ sekä näiden yksimielisellä suostumuksella minkä tahansa muiden WTO:n jäsenten allekirjoitettavaksi 31 päivästä toukokuuta 2011 31 päivään maaliskuuta 2013.

---

¹ Alankomaiden kuningaskunta, Amerikan yhdysvallat, Australia, Belgian kuningaskunta, Bulgarian tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Euroopan unioni, Helleenien tasavalta, Irlanti, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, Italian tasavalta, Itävallan tasavalta, Japani, Kanada, Korean tasavalta, Kyproksen tasavalta, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Maltan tasavalta, Marokon kuningaskunta, Meksikon yhdysvallat, Portugalin tasavalta, Puolan tasavalta, Ranskan tasavalta, Romania, Ruotsin kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Singaporen tasavalta, Slovakian tasavalta, Slovenian tasavalta, Suomen tasavalta, Sveitsin valaliitto, Tanskan kuningaskunta, Tšekin tasavalta, Unkarin tasavalta, Uusi-Seelanti ja Viron tasavalta.

40 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Tämä sopimus tulee niiden allekirjoittajien välillä, jotka ovat tallettaneet ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa, voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kuudes ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.
2. Kunkin sellaisen allekirjoittajan osalta, joka tallettaa ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa kuudennen ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamisen jälkeen, tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kyseinen allekirjoittaja on tallettanut ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

41 ARTIKLA

Sopimuksesta luopuminen

Osapuoli voi luopua tästä sopimuksesta ilmoittamalla asiasta kirjallisesti tallettajalle. Luopuminen tulee voimaan sadantenakahdeksantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun tallettaja on vastaanottanut tätä koskevan ilmoituksen.

42 ARTIKLA

Muutokset

1. Osapuoli voi ehdottaa komitealle tähän sopimukseen tehtäviä muutoksia. Komitea päättää, esitetäänkö ehdotettu muutos osapuolille ratifiointia tai hyväksymistä varten.
2. Mahdollinen muutos tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kaikki osapuolet ovat tallettaneet ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa tallettajalle.

43 ARTIKLA

Sopimukseen liittyminen

1. Edellä 39 artiklassa (Allekirjoittaminen) määrätyn määräajan päätyttyä mikä tahansa WTO:n jäsen voi hakea liittymistä tähän sopimukseen.
2. Komitea päättää liittymisen ehdoista kunkin hakijan osalta.
3. Sopimus tulee voimaan hakijan osalta kolmantenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun 2 kohdassa tarkoitettuihin liittymisehtoihin perustuva liittymiskirja on talletettu.

44 ARTIKLA

Sopimustekstit

Tämä sopimus allekirjoitetaan yhtenä alkuperäisenä englannin-, ranskan- ja espanjankielisenä kappaleena, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

45 ARTIKLA

Tallettaja

Japanin hallitus on tämän sopimuksen tallettaja.